

حجت الاسلام حمید آقانوری، از داوران بخش حکمرانی جایزه کتاب پیشرفت

بدون روایت

مجبوریم هزار بار چرخ را اختراع کنیم!

”

فهم ما از جریان «روایت پیشرفت» بسیار رشد کرده و چندبعدی شده است. فهمیده ایم که هم یک پدیده رسانه‌ای است و کارکردهای گفتمان‌ساز اجتماعی و عجیب و غریبی دارد

ورود من به مسئله روایت از زاویه علم دینی است. برای من سوال بود که در سنت اسلامی این «تجربه» کجاست؟ خیلی بعید می‌دانستم که به آن توجه نشده باشد. ما در پیشینه مان دوره‌های پرفروغی داشتیم که قاعدتاً باید سراغ آن می‌رفتیم. به نظرم نگاه فارابی درباره این موضوع بسیار مفید است. در اینجا دوست دارم تجربه نگاری را از نگاه فارابی بیان کنم. تا پیش از او نگاهی به عقل عملی وجود دارد که بیشتر حالت انگیزشی دارد ولی فارابی یک دستگاه ادراکی را بیان می‌کند. یک دستگاه توصیفی مبتنی بر عقل عملی و یک دستگاه توصیفی مبتنی بر عقل نظری داریم و این حیطه‌ها را کاملاً جدا می‌کند. عقل عملی مبتنی بر «هست»ها است و «باید»ها را تولید می‌کند و این را خیلی خوب توصیف می‌کند. ما یک عقل عملی بالفعل داریم و یک عقل عملی بالقوه. می‌گوید جایی که عقل عملی می‌رود سراغ هست‌ها و یک چیزی برداشت می‌کند این عقل عملی بالقوه است و فعلیت آن منوط به تجربه است و یا تجربه یک درک تفصیلی ایجاد می‌شود.

به مراتب ما در اینجا به تجربه، ثبت تجربه، گزارش تجربه و تراکم تجربه به عنوان بخشی از فهم خودمان از فضای دین نیازمندیم. یا حتی برای مثال ابوعلی سینا در طب یک گزاره دینی را می‌گیرد و در خواص یک دارو با تجربه و آزمایش آن را تفصیل می‌دهد. ما معتقدیم امام خمینی (ره) مردم سالاری روز از حاق دین برداشت کرده است و در بستر اجتماعی انقلاب اسلامی به تجربه گذاشته است. ما تجربیات ارزشمندی داشته ایم. پس از انقلاب ما بسیاری از گزاره‌ها را تجربه کردیم.